Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomitee arvamus teemal „Euroopa tehnoloogia-, tööstus- ja teaduspargid kriisiohjamisel, kriisijärgse ja Lissaboni strateegia järgse perioodi ettevalmistamisel" (täiendav arvamus)

(2011/C 44/22)

Raportöör: **János TÓTH**

Kaasraportöör: **András SZŰCS**

14. juulil 2009. aastal otsustas Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomitee vastavalt kodukorra artikli 29 lõikele 2 koostada omaalgatusliku arvamuse järgmises küsimuses:

„Euroopa tehno-, tööstus- ja teaduspargid kriisiohjamisel, kriisijärgse ja Lissaboni strateegia järgse perioodi ettevalmistamisel".

Asjaomase töö ettevalmistamise eest vastutav tööstuse muutuste nõuandekomisjon võttis arvamuse vastu 1. juulil 2010.

Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomitee võttis täiskogu 464. istungjärgul 14.–15. juulil 2010 (14. juuli istungil) vastu järgmise arvamuse. Poolt hääletas 147, erapooletuks jäi 7 liiget.

1. **Soovitused**

1.1 Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomitee tunnistab tehnoloogia-, tööstus- ja teadusparkide olulisust majanduse arengu ja moderniseerimise toetamisel. Loodud struktuurid edendavad tööstuse arengut aruka spetsialiseerumise, ressursside koondamise ja teadmistebaasi kaudu.

1.2 Euroopa Liit vajab sihipärasemat ja integreeritumat lähenemist, mis oleks suunatud 21. sajandi tehnoloogia-, tööstus- ja teadusparkide toetamisele ja arendamisele. Eriti tuleks kriisi- ja kriisijärgses olukorras edendada terviklikumat strateegiat, et kasutada ära nende parkide pakutavad eelised majanduskasvuks ja konkurentsivõimeks. Euroopa Liit peaks võtma juhtrolli ja need tegevused eesmärgikindlalt ellu viima.

1.3 Komitee soovitab tuvastada ja jõutada sünergiaid ELi kohapealsete suurprojektidega selles valdkonnas, eelkõige Euroopa Innovatsiooni- ja Tehnoloogiainstituudiga ning selle teadmis- ja innovaatikakogukondadega.

1.4 Tuleb võtta teadmiseks ja julgustada uue põlvkonna parkide, uues vormis parkide arendamist. Samuti tuleks edendada parkide rolli innovaatiliste struktuuride kujundamisel.

1.5 Piirkondliku mõõtmega seoses tuleb tugevdada kohalike ametivõimude ja linnastute kaasamist tehnoloogia-, tööstus- ja teadusparkide arendamisse kooskõlas subsidiaarsuse põhimõttega. On vaja parandada võrgustikes tehtavat koostööd avaliku sektori, ettevõtlusringkondade ja kõrgharidusasutuste vahel.

1.6 Parkide arendamisel on üha olulisemaks muutunud koostöö teadusasutuste, eelkõige ülikoolide ja uurimisasutustega, samuti on üha olulisemad teadus- ja arendustegevusega seotud aspektid. Samas tehakse praegu parkidega soovitust vähem koostööd. Pargid võiksid oma funktsioonist tulenevalt olla ühendavaks lüliks akadeemiliste ringkondade ja tööstuse vahel. Partnerlus parkidega võiks olla üks kriteerium silmapaistvate ülikoolide tunnustamisel.

1.7 Arukas oleks käivitada ja edendada kõnealuses valdkonnas seiret, hindamist ja akrediteerimist, samuti heade tavade levitamist. Vaja on hindamist ja empiirilisi võrdlusuuringuid, kui riiklikul ja Euroopa tasandil tahetakse töötada välja kooskõlastatud poliitikameetmed ja vahendid, mis on seotud pargi loomise ja arendamisega. On soovitav edendada tehnoloogia-, tööstus- ja teadusparkide kaardistamist kogu Euroopas ulatusliku andmebaasi abil. Koostöö parkide vahel lihtsustub tänu ühendava maatriksi loomisele, mis aitab edendada kontakte ja kõrvaldada majanduskasvu piirkondlikud takistused.

1.8 Üha suurem professionaalsus parkide arendamisel ja käitamisel ilmneb parkide haldamisel, arenguga seotud kompleksse (piirkondlike) aspektide, samuti teadusaspekti integreerimise, klastritel põhineva struktuurse lähenemise ja kvaliteedi kaudu. Sellegipoolest nõutakse endiselt parkide tegevusstandardite parandamist.

1.9 ELi pakutavaid ühtekuuluvuse ja kohandatavusega seonduvaid võimalusi tuleb senisest paremini ära kasutada; neid tuleb jälgida pikaajalises perspektiivis.

2. **Sissejuhatus**

2.1 2005. aasta novembris võttis komitee vastu kõikehõlmava omaalgatusliku arvamuse tehnoloogia- tööstus-, innovatsiooni- ja teadusparkide kohta. Erilist tähelepanud pöörati kõnealuses arvamuses uutes liikmesriikides asuvatele parkidele, ehkki sõnastatud järeldused ja soovitused kehtivad kogu Euroopa Liidu kohta.

2.2 Nimetatud arvamuses esitati mitmeid asjakohaseid seisukohti ja sõnastati vajalikke soovitusi, millel on viimastel aastatel olnud märkimisväärne poliitiline mõju. Saavutatud edu on olnud sünergias ELi jõupingutustega regionaal-, tööstus- ja innovatsioonipoliitika alal.

2.3 Siinkohal võib viidata järgmistele järeldustele ja soovitustele, mille mõju on ilmne:

a) pargid täidavad innovaatilisust edendavatele vahenditele esitatud kriteeriumeid ja neid saab seega käsitada innovatsioonikeskustena;

b) pargid on eriti sobivad interaktsiooni hõlbustamiseks teaduse, tehnoloogia ja majandusliku arengu vahel, sünergia loomiseks uurimisasutuste ja ettevõtete koostöö kaudu, edendades seeläbi nende juurdepääsu turule;

c) pargid loovad kõikehõlmava raamistiku uuenduste hõlbustamiseks ja edendavad piirkondlikku arengut. neil on olnud keskne roll konkurentsivõime parandamisel, aidates vähendada tööpuudust ja kõrvaldada olulisi erinevusi;

d) vaja on majandusstrateegiaid, milles võetakse arvesse parkide pakutavate võimaluste mitmekesisust ja näidatakse kätte suund, mida järgida;

e) parke iseloomustab nende täiesti omalaadne roll innovatsiooni edendamisel. Selles kontekstis on üha olulisem kasutada ära ülikoolide ja teiste uurimisasutuste intellektuaalsed ressursid;

f) piirkonnaüleste parkide võrgustike loomine, integreeritud koostööprogrammide toel arendatavad üleeuroopalised parkide ja tööstuspiirkondade võrgustikud on olnud soovitud ehkki siiani elluviimata suund.

2.4 Nüüd on aeg mõõta eelmise arvamuse mõju nii poliitiliste kui praktiliste õppetundide vaatepunktist. Käesolevas järelarvamuses keskendutakse samuti parkide osatähtsusele ja lahendustele, mida pargid majanduskriisi ohjamisel pakuvad. Käesolevas dokumendis keskendub komitee parkide spetsialiseerumise küsimusele, uutele ootustele, mida esitatakse tööstusele, töötajatele ja teistele kodanikuühiskonna osapooltele, uutele väljakutsetele piirkondlikul, riiklikul ja Euroopa tasandil, millega pargid silmitsi seisavad, ning parkide haldamise eest vastutavate asutuste komplekssetele ülesannetele.

2.5 Tehnoloogia-, tööstus-, innovatsiooni- ja teadusparke peetakse senisest enam vahendiks, mille abil luua dünaamilisi klastreid, mis annavad tõuke majanduskasvule ja rahvusvahelisele konkurentsivõimele. Pargid annavad panuse tööstuse muutustesse Euroopas, edendavad innovatsiooni, ettevõtete koondumist ja ettevõtetevahelist (B2B) tegevust ning toetavad VKEde sektorit ja töökohtade loomist. Klastrite mõiste on määratletud üksikasjalikult komitee koostatud omaalgatusliku arvamuse CESE „Euroopa tööstuspiirkonnad ja uued teadmiste võrgustikud” ([1]) punktis 2.3.

2.6 Lisaks peab EL valmistuma kriisijärgseks ajaks ning seda keskkonnas, kus oskused ja ressursid innovatsiooni, teaduse ja tööstusvaldkonnas on kogu Euroopa Liidus kontsentreerunud tehnoloogia-, tööstus- ja teadusparkidesse. On täiesti asjakohane rõhutada rolli, mis võiks parkidel olla 2010. aasta järgse Lissaboni strateegia väljatöötamisel ja kavandamisel. Käesoleva järelarvamuse eesmärk on sõnastada nende järeldustega kooskõlas olevad soovitused.

3. **Tehnoloogia-, tööstus- ja teadusparkide muutuv roll ja seisund**

3.1 Tingituna viimaste aastate suurtest majanduslikest ja sotsiaalsetest muutustest– majanduskriis ja selle tagajärjed, jõuliselt esile kerkiv säästva arengu temaatika, energiajulgeoleku ja kliimamuutustega seotud probleemid – on olnud vajadus uuesti määratleda moderniseerimise, majanduskasvu ja -arenguga seonduvad mõisted ja ülesanded nii Euroopas kui ka kogu maailmas. Et pargid oleksid sellises kontekstis tõhusad, on vaja arendada välja uusi teenuseid ja toiminguid ning luua ettevõtetele uusi teenusmudeleid, mis annaksid uutele tegevusaladele ja sektoritele võimaluse areneda.

3.2 Teadus-, tehnoloogia- ja muude sarnaste kontsentreeritud ja integreeritud arengustruktuuridega parkide tähtsus on kasvanud. Innovatsioonile ja loovusele pööratakse Euroopa Liidus ja kogu maailmas erilist tähelepanu. Tunnustatakse nende struktuuride tähendust uuendusliku ja konkurentsivõimelise majanduse edendajatena, mis toetavad nii loomist kui konsolideerimist.

3.3 Pargid on oma ülesannetest ja suurusest tulenevalt kogu maailmas väga erinevad. Eri tüüpi parkide paremaks tundmiseks tuleb vaadelda seda, kuidas määratletakse vajadused, pannakse paika prioriteedid ja kujundatakse välja strateegiline kavandamine. Erialaorganisatsioonid on pakkunud parkide kohta välja mitmeid määratlusi. Ühe levinud määratluse järgi on park avaliku ja erasektori partnerlus, mis edendab teadmistevoogu – sageli pargi enda ettevõtete või ettevõtete ja ülikoolide vahel – ning aitab edendada majanduskasvu ja majanduse arengut piirkonnas.

([1]) ELT 255, 14.10.2005, punkt 1

3.4 Mõiste „teadus- ja tehnoloogiapark" on hakanud tähistama kõiki kõrgtehnoloogia klastreid nagu näiteks tehnopolis, teaduspark, teaduslinnak, küberpark, kõrgtehnoloogia (tööstus)-park, innovatsioonikeskus, uurimis- ja arenduspark, akadeemiline teaduspark, uurimis- ja tehnoloogiapark, teadus- ja tehnoloogiapark, teaduslinnak, teaduslinn, tehnoloogiapark, tehnoloogiainkubaator, tehnopark, tehnopol või tehnoloogiaettevõtete inkubaator. Ehkki sarnasusi on palju, näitab kogemus, et tehnoloogiaettevõtete inkubaatori, teadus- või uurimispargi, teaduslinnaku, tehnopoli ja piirkondliku uuendussüsteemi vahel on erinevused.

3.5 On asjakohane teha vahet teadusparkide ja uurimisparkide vahel. Euroopas on esimesena mainitud nimetus kõige enam levinud, samas kasutatakse teist laialdaselt USAs ja Kanadas. Euroopas eksisteerivad teaduspargid kõrvuti tehnoloogiaparkidega, peamised erinevused nende kahe vahel on seotud pargi suurusega ning asjaoluga, kas seal toimub tootmistegevus. Üldiselt on teaduspark väiksem, sellel on tihedad sidemed ülikooliga ning tootmistegevusele pannakse seal vähem rõhku. Tehnoloogiapark on keskmise suurusega või suur ning seal toimub tootmine. Geograafiliselt kalduvad teaduspargid järgima nn Briti mudelit ja tehnoloogiapargid nn Vahemere mudelit, mis on tüüpiline sellistes riikides nagu Prantsusmaa, Hispaania, Itaalia ja Portugal.

3.6 On selge, et tehnoloogia-, teadus- ja tööstusparkide suurprojekti õnnestumisele aitavad suuresti kaasa järgmised korralduslikud aspektid:

a) avaliku ja erasektori pikaajalised ja jätkusuutlikud partnerlused;

b) parke juhivad kogemustega innovaatikaspetsialistid;

c) strateegilised tegevused määratletakse ühiste otsuste kaudu, millesse kaasatakse peamised asjaomased sidusrühmad: piirkondlikud omavalitsused, ettevõtted, uurimisasutused ja kohalikud kogukonnad;

d) ilmselge eelis on ühele valdkonnale spetsialiseerunud parkidel;

e) kriitilise massi saavutamine vajalikul hetkel, et viia uuringute tulemused praktikasse, ehkki kujunemisprotsess on tavapäratult aeganõudev:

4. **Võrgustike loomine, klastrid ning ülikoolide ja tööstuse koostöö**

4.1 Euroopa postindustriaalsele majandusele on iseloomulik omavaheline seotus, millest tulenevalt toimub majanduse ja ühiskonna uuenemine innovatsioonile keskendunud loomingulistes ökosüsteemides. On soovitav, et pargid tugevdaksid koostööd teiste samalaadsete asutustega nii riiklikul kui rahvusvahelisel tasandil.

4.2 Klastrid on parim näide konkurentsivõimet edendavatest nn ökosüsteemidest. Teadus- ja tehnoloogiapargid on tõestanud oma tõhusust klastrite loomisel.

4.3 Viimaste aegade areng majanduses asetab üha enam rõhku teadmiste loomisele, kasutamisele, ülekandmisele ja rakendamisele. On vaja arendada ja parandada võrgustikus tehtavat tööd avaliku sektori, ettevõtlusringkondade ja kõrgharidusasutuste vahel.

4.4 Vaja on teadlikku ja mitmetasandilist juhtimist, mis tagaks sünergia eri valitsustasandite – Euroopa, riigi, kohaliku ja piirkondliku – vahel, edendaks ettevõtete, ülikoolide ja valitsusväliste organisatsioonide partnerlust, et luua tugevad sidemed teadmisi loovate ja innovaatiliste asutuste vahel.

4.5 Ülikoolide, muude teadus- ja uurimisinstituutide ning tehnoloogia-, tööstus- ja teadusparkidega on vaja kooskõlastada stiimuleid ja ülesandeid, samuti edendada uusi koostöövorme. Pargid võivad märkimisväärselt suurendada oma atraktiivsust, pakkudes välja laia valiku erinevaid teenuseid, nagu näiteks tehnoloogiasiire, toetus patendile, ettevõtete käivitamise või eraldumise juhendamine, projektijuhtimine või rahaline toetus. Et tõeliselt toetada vajalikke koostöövorme, peavad tehnoloogia-, tööstus- ja teadusparkide teenused olema ajakohased ja kõrgetasemelised.

4.6 Parkide arendamisel on üha olulisemaks muutunud koostöö teadusasutuste, eelkõige ülikoolide ja uurimisasutustega, samuti on üha olulisemad teadus- ja arendustegevusega seonduvad aspektid. Siiski tuleb tunnistada, et soovitust väiksemas ulatuses toimuv koostöö teadusringkondade ja ettevõtete vahel on probleem ning praegu tehakse parkidega soovitust vähem koostööd.

4.7 Pargid võiksid oma funktsioonist tulenevalt olla ühendavaks lüliks akadeemiliste ringkondade ja tööstuse vahel. Ülikoolide tegevuse kvaliteedi ja mõju hindamisel oleks soovitav pöörata senisest suuremat tähelepanu sellele, milline on nende toime tööstusele ja majandusele. Ettevõtlusvaimu edendamisel ülikoolis saab kaubanduskodadel ja piirkondlikel ametivõimudel olla oluline roll, mida tugevdavad meetmed täiskasvanuhariduse alal. Silmapaistvate ülikoolide tunnustamise üks kriteerium võiks olla ettevõtlusparkide olemasolu.

4.8 Parkide roll ülikooli ja tööstuse vahelise distantsi vähendamisel võib olla eriti tähtis uutes liikmesriikides.

5. **Euroopa valitsemisasjad, tegevuse ning juhtimisalgatused ja -meetmed**

5.1 Euroopa Liit vajab sihipärasemat ja integreeritumat lähenemist, mis oleks suunatud 21. sajandi tehnoloogia-, tööstus- ja teadusparkide toetamisele ja arendamisele. Eriti tuleks kriisi- ja kriisijärgses olukorras edendada terviklikumat strateegiat, et kasutada ära nende parkide pakutavad eelised majanduskasvu ja konkurentsivõime alal.

5.2 Kuna Lissaboni strateegia eesmärgid saavutati vaid osaliselt ja kuna kogemused on õppetunniks, tuleb Lissaboni-järgse perioodi algatusi mõistlikult lihtsustada ning keskenduda piiratud arvule konkreetsetele, mõõdetavatele ja riigiti erinevatele eesmärkidele, toetudes tehnoloogia-, tööstus- ja teadusparkidesse koondunud eri oskuste arengupotentsiaalile. Euroopa Liit peaks võtma juhtrolli ja need tegevused eesmärgikindlalt ellu viima.

5.3 Tehnoloogia-, tööstus- ja teadusparkidesse koondunud ettevõtted, töökohad, teadmised, majanduslik ja innovatsioonisuutlikkus on ELi peidetud ressursid. Me teame, et neid ressursse on palju, aga meil ei ole neist ülevaadet ning puudub igasugune ühine strateegia, kuidas neile ressurssidele läheneda ja need kaasata. Euroopa, riiklikul või piirkondlikul tasandil on kättesaadavad üksnes killustunud teadmised ja piiratud ulatusega meetmed. Eriti tuleb rõhutada parkide territooriumil tegutsevate piirkondliku või riikliku tasandi kutse- ja kodanikuühiskonna organisatsioonide olulisust. Julgustada tuleb nende organisatsioonide omavahelist koostööd; see koostöö peaks võimaldama luua ELi tasandil tehnoloogia platvormi.

5.4 Edu võti seisneb selles, et tehnoloogia-, tööstus- ja teaduspargid tuleb täielikult kaasata strateegilisse ja sihipärasesse kavandamisse, mis toetab Euroopa tugevat tahet kasvada ja muutuda rahvusvahelisel tasandil konkurentsivõimeliseks tänu märkimisväärsetele piirkondlikele investeeringutele teadusel põhineva majanduse arendamisse. Need algatused peavad ametlikult sisalduma Euroopa teadusuuringute ja innovatsioonikavas, mis kinnitab kõnealuste parkide tähtsust Euroopa innovatsioonipoliitikas.

5.5 Soovitav oleks, et Euroopa Komisjoni peadirektoraadid võtaksid ette ühiseid horisontaalseid meetmeid, et edendada eri vahendite sünergiat ning tugevdada juhtimist ja koordineerimist eri programmide vahel. See lähenemine peaks viima kõrgetasemeliste platvormide, organite või rühmade loomiseni, et kõrvaldada tegevuse kaasfinantseerimist piiravad takistused ning töötada välja ja käivitada kaasrahastatavaid meetmeid.

5.6 Tuleks töötada välja parkide **hindamise, järelevalve ja kaardistamise** kriteeriumid. Hindamist, järelevalvet ja empiirilisi võrdlusuuringuid on vaja teostada, kui soovitakse töötada välja riikide ja Euroopa kooskõlastatud poliitikameetmed ja -vahendid, mis on seotud pargi loomise ja majanduskasvuga ning mis võiksid viia pargid uuele tasandile.

5.7 Samuti on oluline riiklik vastutus, st on vaja välja töötada ja rakendada hindamismeetodid ja -vahendid, mille abil saaks arvudes esitada avaliku sektori toetuse selge positiivse mõju. Edu parameetrite osas ei ole praegu selget konsensust (näiteks rahalised kriteeriumid: investeering, käive jne; uuendustegevuse näitajad: uued ettevõtted, patendid, uued tooted). Samuti tekitavad võrdlusraskusi erinevused pargi tüübi ja riikliku/piirkondlike olukordade vahel.

5.8 Vaja oleks edendada tehnoloogia-, tööstus- ja teadusparkide kaardistamist kogu Euroopas ulatusliku andmebaasi abil. Koostöö parkide vahel lihtsustub tänu vastastikuse seotuse maatriksile, mis edendab kontakte ja aitab kõrvaldada majanduskasvu piiravad piirkondlikud takistused.

5.9 Komitee rõhutab järjekordselt vajadust senisest enam investeerida haridusse ja koolitusse, samuti teadmistesse ja uuendustegevusse, info- ja kommunikatsioonitehnoloogiatesse, säästvasse arengusse ja keskkonnahoidlikumasse majandusse.

6. **Piirkondlik mõõde**

6.1 Piirkondadel on teadmistepõhises majanduses oluline roll, sest piirkonnad suunavad oma jõupingutused teadus- ja arendustegevuse ning innovatsiooni integreerimisele oma arengustrateegiatesse. Mis puutub majanduse restruktureerimise toetamisse, siis peaksid piirkondlikud omavalitsused panema veel suuremat rõhku uuendustegevusele.

6.2 On vaja edendada piirkondlikke uuendusstrateegiaid, mille alusel töötada välja konkreetsed tegevuskavad. Riiklikud asutused peaksid koondama oma jõupingutused kohalike tingimuste parandamisele, luues stabiilse ja ettearvatava majandus- ja poliitilise kliima.

6.3 Tehnoloogia- ja teadusparkide juurdepääs rahalistele vahenditele (riskikapital, algkapital) on olnud tõeline kitsaskoht ning on takistanud parkide süsteemset arendamist. Euroopa Liidu eraldatavad vahendid peaksid olema loomupäraseks täienduseks asjakohasele kohalikule ja piirkondliku rahastamisele. Tuleb parandada oskusteavet, mis võimaldab juurdepääsu kaasrahastamisele Euroopa rahastamisvahenditest. Euroopa Investeerimispanga ja Euroopa Investeerimisfondi rahaliste vahendite kasutamine peab muutuma struktureeritud ja levinud tavaks.

6.4 Tehnoloogia-, tööstus- ja teadusparkide edu võtmetegur on pikaajaline rahastamine. Kriisiolukorras on väga oluline tagada, et parkidel on liikmesriikide valitsuste ja ELi-poolne rahaline ja poliitiline toetus.

6.5 Piirkonna säästva, pikaajalise ja harmoonilise arengu seisukohalt on oluline andekate ligimeelitamine ja nende koondamine.

6.6 Parkide esmaklassiline juhtimine on keskse tähtsusega, et tagada nende tegevuse kõrge tase. Teenuste kvaliteedi säilitamisel on oluline koht juhtkonna täiendkoolitusel ja ametialasel arengul. Parke haldavate organisatsioonide vajalike oskuste tagamiseks tuleb luua struktureeritud programmid.

7. **ELi strateegiline algatus – Euroopa Innovatsiooni- ja Tehnoloogiainstituut (EIT)**

7.1 Euroopa Innovatsiooni- ja Tehnoloogiainstituudist (EIT) saab Euroopa innovatsiooni kõrgekvaliteediline lipulaev. Instituudi roll on soodustada uuendustegevust nn teadmiste kolmnurga kõigi osalejate koostöö kaudu, muuta haridus- ja teadustegevuse tulemused konkreetseteks ärivõimalusteks innovatsiooni alal ning edendada säästvat majanduskasvu ja töökohtade loomist kogu Euroopa Liidus. Komitee ootab väga palju sellelt ELi uuelt organilt ning väljendab lootust, et tehnoloogia-, tööstus- ja teaduspargid ja asjakohase kvalifikatsioonige partnerorganisatsioonid on EIT projektides kasulikud partnerid ja osalejad.

7.2 Teadmis- ja innovaatikakogukonnad (*Knowledge and Innovation Communities*, KIC) valiti tegevusvahendiks strateegilisel alusel, et vastata neile väljakutsetele, mis hetkel ELi ees seisavad, nagu näiteks kliimamuutustega kohanemine ja nende mõju leevendamine, taastuvad energiaallikad, tulevane info- ja kommunikatsiooniühiskond. Teadmis- ja innovatsioonikogukonnad on ülikoolide, uurimisasutuste ja ettevõtete hästi integreeritud avaliku ja erasektori partnerlused, milles sisaldub ettevõtluse mõõde kõigis teadmisega seotud tegevustes ning mis loovad uuendusi majanduse ja ühiskonna jaoks keskset huvi pakkuvates valdkondades.

7.3 EIT pakub ka piirkondliku ja kohaliku arengu võimalusi. Tema roll ja mõju võib osutada märkimisväärseks, kuna EIT pakub ekspertteadmisi piirkondades, kus sellised teadmised ja kogemused puuduvad. Piirkonnad ja linnad saavad kasu ka EIT ning teadmis- ja innovatsioonikogukondade tegevusest, sellel on positiivne mõju, meelitades ligi uusi inim- ja rahalisi ressursse.

7.4 EIT on uus kontseptsioon teadmisteklastrist, mis on moodustatud virtuaalsete võrgustike, mitte omavahel geograafiliselt seotud kogukondade ümber. Praegune majanduskriis tugevdab EIT algatuse ajakohasust. Seega on selgelt vaja uurida ELi tehnoloogia-, tööstus- ja teadusparkides olemasolevat tugipotentsiaali.

8. **Tehnoloogia-, tööstus-, innovatsiooni- ja teaduspargid ja majanduskriis – vajalikud muutused ja majanduse elavdamise meetmed**

8.1 Majanduskriis on puudutanud erineval viisil ja ulatuses kõnealuste parkide tegevust ja neis paiknevaid ettevõtteid. Ettevõtted saavad kriisile reageerida tegevuse, personali ja kulude vähendamise ning projektide ja investeeringute lõpetamise kaudu.

8.2 Tehnoloogia-, tööstus- ja teadusparkide juhtkond võiks kriisile reageerida aktiivse poliitikaga, et hoida ettevõtteid enda juures ja teha nendega koostööd kriisi mõju minimeerimiseks. See võiks toimuda järgmiselt:

a) kogukonna juhtimise kaudu;

b) lihtsustada pargis tegutsevate ettevõtete koordineeritud tegevust;

c) aidata ettevõtlusolukorra ja -võimaluste hindamisel, leida uusi turgusid või tooteid;

d) tagada järelevalve pargis paiknevate ettevõtete tegevuse üle, vaadata läbi äri- ja juhtimismudelid;

e) levitada teavet ja teha lobitööd avaliku sektori programmide ja riigiabi kohta koostöös agentuuride ja ettevõtetega;

f) hoida kontakte sidusrühmadega (ettevõtjate ühendused, kohalikud omavalitsused, ametiühingud), et probleemide lahendamisel kaasata tegevusse võimalikud töörühmad;

g) parandada teenuseid ja parkide sisejuhtimist.

8.3 Vahepeal võiks ilmneda nõudlus ka keerukamate toodete ja teenuste järele. Uued tööstused – biotehnoloogia, uuenduslik info- ja kommunikatsioonitehnoloogia – kannavad endas võimalusi ja väljakutseid. Vältimatult tuleb arvestada uues majandus- ja sotsiaalkeskkonnas konkurentsivõimet kujundavate uute teguritega, nagu näiteks jätkusuutlikkus, väärtuse loomine ja ettevõtete sotsiaalne vastutus.

8.4 Praegustes tingimustes lasub ettevõtlusvaimul uus rõhk, eriti parkide kontekstis. Ettevõtted ja ettevõtete liidud võivad olla teejuhid, kuna neil on olukorrast põhjalik arusaamine. Oluline on määrata kindlaks, millised on parkide konkurentsivõimet soodustavad aspektid ja neid rõhutada.

8.5 Parkide arengus mängivad olulist rolli nii siseturu investeeringud kui välismaised otseinvesteeringud. Sellega seoses on hea märkida, et välismaised otseinvesteeringud siirduvad tootmiselt teadus- ja arendustegevusele. Komitee toetab neid protsesse ja soovib, et ELi tööstuspoliitikas selgelt määratletud võtmesektoritele antakse nende parkidesse viimisega võimalus saada olukorrast kasu.

Brüssel, 14. juuli 2010

Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomitee president

Mario SEPI